

Konu: **Ruhsal İnsan**

Yazı: **69**

Âşık Veysel

Doç. Dr. Haluk BERKMEN

Âşık Veysel (1894 – 1973) Anadolu âşık geleneğinin en yüce şairlerindedir. Anadolu âşıkları saz eşliğinde, içten gelen bir doğaçlama ile dördlükler içeren, hece vezninde şiirler söylemişlerdir. Şiirlerinde insanı, insan duygularını ve özellikle kendilerini konu edinmişlerdir. Kendini anlatabilmek için öncelikle kendini tanımak gerekir. Dünyayı gören gözleri kapalı fakat gönül gözü açık olan Âşık Veysel kendini bakın nasıl anlatıyor.

Göklerden süzıldüm tertemiz indim.
Yere indim yedi renge boyandım.
Boz bulanık bir sel oldum yürüdüm,
Çeşit çeşit türlü renge boyandım.

Azgın azgın çağlayarak akarak,
İnsafsızca tahrip edip yıkarak,
Ne utandım ne kimseden korkarak,
Kusur günah kirli renge boyandım.

Bir kuru sevdanın peşine düştüm.
Nice kayalardan taşlardan uçtum.
Irmağa kavuştum kendimden geçtim.
Utandım da kirli renge boyandım.

Yüzlerimi yere vurdum, süründüm.
Çok dolandım ırmak oldum, göründüm.
Eleklerden geçtim yundum arındım.
Kâmilane karlı renge boyandım.

İrmak olup kavuşunca denize,
Dalgalandık coştuk, taşlık biz bize,
Çok zaman seyrettim aya, yıldıza,
Aydın parlak nurlu renge boyandım.

Veysel yoktan geldim yok olup geçtim.
"Ben" deyenler yalan, gerçeği seçtim.
Bir buhar halinde göklere uçtum.
Kayboldum o sırlı renge boyandım.

Renkleri göremeyen, ayı, yıldızı seyredemeyen Veysel, bize bizi anlatıyor ve türlü türlü renge boyandıktan sonra, İnsan-ı Kâmil'in rengi olan kar gibi temiz ve saf beyaz renge

boyandığını söylüyor. Tertemiz beyazdan gelip, tertemiz beyaza boyanıp gitmek, nefisini arıtmakla ve gerçek insan olmakla ilgilidir. Bu şiirinde Veysel hepimizin sorması gereken soruları, bakın nasıl şairane ve tertemiz bir Türkçe ile sorguluyor.

Dalgın dalgın seyreyledim âlemi.
Renkler ne, çiçekler ne, koku ne?
Bir arama yaptım kendi kafamı,
Görünen ne, gösteren ne, görgü ne?

Çeşitli renkleri türlü görüşler,
Hayal midir, rüya mıdır bu işler?
Tatlı muhabbetler, güzel sevişler,
Güzellik ne, sevda nedir, sevgi ne?

Göz ile görülmez duyulan sesler,
Nerden uyanıyor bizdeki hisler?
Şekilsiz, gölgesiz, canlar, nefesler,
Duyulan ne, duyuran ne, duygu ne?

Kimse bilmez dünya nasıl kurulmuş,
Her cisime birer zerre verilmiş,
Cümle varlık bir kuvvetten var olmuş,
Gelen ne, giden ne, yol ne, yolcu ne?

Herkese gizlidir bu sırr-ı hikmet,
Her nesnede vardır bir türlü ibret,
Veysel'i söyletir bir büyük kuvvet,
Söyleyen ne söyleten ne Tanrı ne?

Veysel, âşık olmanın inceliklerini sezmiş, yaşamış ve en öz şekilde aktarmayı bilmiştir.

Derya coşar, inci saçar kenara.
Aşk ehli dayanır ateşe kora.
Bülbüller gül için geymişler kara.
Seherler uyanır bülbül zârından.

Aşıklara gurbet, bülbüle firkat,
Derdimi sorarsan, dürülü kat kat.
Ey gönül derdinden etme şikayet.
Yüce dağlar gurur duyar karından.

Derd ile mihnete dalmayan âşık
Ne yemiş ne doymuş eli bulaşık.
Kınaman Veysel'i fikri dolaşık,
Ayrılmış yarından yar diyarından.

Kaynak:

Dostlar Beni Hatırlasın, Âşık Veysel. Derleyen: Ümit Yaşar Oğuzcan,
Özgür Yayınları, 1985, Ankara.